

อินโดนีเซียเร่งดึงดูด FDI ครั้งใหญ่...โอกาสและความท้าทายของไทย

ประเด็นสำคัญ

- ▶ รัฐบาลอินโดนีเซียกำลังเร่งดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อดึงดูด FDI และเตรียมเสนอสิทธิประโยชน์ทางภาษีแบบเฉพาะราย ตลอดจนระบบการซื้อขายสิทธิ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- ▶ มาตรการดึงดูด FDI ครั้งใหญ่นี้จะมีผลช่วยผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย ตลอดจนช่วยสร้างโอกาสการเป็นฐานการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญอย่างยานยนต์ไฟฟ้า
- ▶ การเร่งเปิดรับการลงทุนของอินโดนีเซียเป็นโอกาสที่ดีของไทยในการขยายธุรกิจไปในอินโดนีเซีย แต่ก็สร้างความท้าทายจากการแข่งขันในการดึงดูด FDI ตลอดจนการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าของไทย

รัฐบาลอินโดนีเซียกำลังเร่งปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบในการดำเนินธุรกิจครั้งใหญ่เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) โดยเมื่อปลายปี 2563 อินโดนีเซียได้ผ่านกฎหมาย Omnibus Law ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่ครอบคลุมการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจอย่างรอบด้าน ทั้งด้านแรงงาน การขอใบอนุญาตในการดำเนินธุรกิจ ระบบภาษีธุรกิจ และสิทธิประโยชน์การลงทุน โดยกฎหมายดังกล่าวจะช่วยให้อินโดนีเซียสามารถออกมาตรการต่างๆ เพื่อลดอุปสรรคการลงทุนและดึงดูด FDI ให้ได้มากขึ้น ซึ่งตั้งแต่ต้นปี 2564 อินโดนีเซียได้ออกมาตรการสำคัญ ดังนี้

เปิดเสรีการลงทุนมากขึ้น

ปรับปรุงกฎระเบียบด้านการลงทุน โดยลดข้อจำกัดในการลงทุนและขยายสาขาธุรกิจที่ให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนได้ 100% อาทิ พลังงาน บริการก่อสร้าง ขนส่ง และโลจิสติกส์ สนามบิน ท่าเรือ และโทรคมนาคม

จัดตั้งกระทรวงการลงทุนใหม่

ยกระดับ Investment Coordinating Board (BKPM) ซึ่งเป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนเดิม ขึ้นเป็นกระทรวงการลงทุน เพื่อให้การส่งเสริมการลงทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สิทธิประโยชน์ทางภาษีแบบ Tailor-made

เตรียมเสนอสิทธิประโยชน์ทางภาษีแบบเฉพาะราย (Tailor-made) สำหรับโครงการลงทุนที่มีมูลค่าสูง เพื่อดึงดูดการลงทุนของบริษัทต่างชาติ นอกจากนี้ ยังเตรียมลดภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือ 20% ในปี 2565 จาก 22% ในปัจจุบัน

ผลักดันระบบการซื้อขายสิทธิ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ปลดข้อจำกัดให้การลงทุนที่จำเป็นต้องปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยการสร้างระบบซื้อขายสิทธิ์การปล่อยก๊าซฯ เพื่อดึงดูด FDI ที่มี Supply Chain ติดเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การลงทุนในเมืองนิวกีเลา ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า

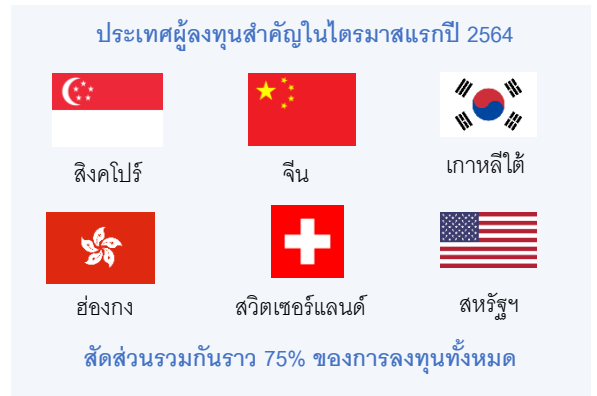
ความคิดเห็นฝ่ายวิจัยธุรกิจ

การเร่งดำเนินมาตรการดึงดูด FDI ครั้งใหญ่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการลงทุนและเศรษฐกิจอินโดนีเซีย ดังนี้

- FDI มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นและจะมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอินโดนีเซียในปี 2564 ให้ขยายตัวได้ใกล้เคียงตามเป้าของรัฐบาลที่ 5% โดยในปี 2563 FDI ของอินโดนีเซียยังขยายตัว 1.4% แม้เศรษฐกิจจะหดตัว 3.5% ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคการผลิต โดยเฉพาะอุตสาหกรรมโลหะที่คิดเป็นสัดส่วนถึง 1 ใน 5 ของการลงทุนทั้งหมดในปี 2563 รองลงมา ได้แก่ ธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ธุรกิจโลจิสติกส์และคลังสินค้า นอกจากนี้ ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2564 FDI ยังส่งสัญญาณบวกต่อเนื่อง โดยขยายตัว 12.5% เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ที่มา : BKPM

- การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะช่วยลดอุปสรรคของการเข้าไปดำเนินธุรกิจในอินโดนีเซีย เนื่องจากที่ผ่านมามีการเข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียประสบอุปสรรคจากขั้นตอนการขออนุญาตที่ซับซ้อน อินโดนีเซียจึงมีอันดับความสะดวกในการดำเนินธุรกิจสูงกว่าเพียงกัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมา เท่านั้น ดังนั้น นโยบายดังกล่าวจึงถูกคาดหวังว่าจะช่วยแก้ไขจุดอ่อนดังกล่าวของอินโดนีเซียในระยะข้างหน้า
- อินโดนีเซียมีศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนในธุรกิจเป้าหมายใหม่เพิ่มขึ้น อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า โดยเครื่องมือด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีแบบเฉพาะรายจะช่วยเพิ่มความคล่องตัวให้กับอินโดนีเซียในการดึงดูดการลงทุนจากบริษัทต่างชาติรายสำคัญของโลก และสามารถผลักดันให้เกิดการกระจายการลงทุนไปยังธุรกิจ Supply Chain ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เวียดนามเป็นหนึ่งในตัวอย่างของประเทศที่ใช้เครื่องมือลักษณะดังกล่าวในการดึงดูดบริษัท Samsung และ Apple ให้มาลงทุน ทำให้ปัจจุบันเวียดนามเป็นหนึ่งในฐานการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์สำคัญของภูมิภาค

อันดับความสะดวกในดำเนินธุรกิจของประเทศในอาเซียน

ประเทศ	อันดับ
สิงคโปร์	2
มาเลเซีย	12
ไทย	21
บรูไน	66
เวียดนาม	70
อินโดนีเซีย	73
กัมพูชา	144
สปป.ลาว	154
เมียนมา	165

ที่มา : World Bank

โอกาสและความท้าทายของไทย

OPPORTUNITIES

ขยายการลงทุนไปในอุตสาหกรรมที่เปิดให้ลงทุนได้ทั้ง 100% อาทิ พลังงาน และบริการก่อสร้าง

ภาวะการลงทุนของไทยในอินโดนีเซีย

228 ล้านดอลลาร์สหรัฐ	เคมีภัณฑ์	215 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
FDI รวม ไตรมาส 1 ปี 2563	กระดาษและสิ่งพิมพ์	7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตัวอย่างโอกาสการลงทุน

โครงการเมืองหลวงใหม่ : รัฐบาลประกาศเดินหน้าโครงการต่อในปี 2562 โดยมีงบประมาณเบื้องต้น 3.2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ และตั้งเป้าแล้วเสร็จในปี 2567

พลังงานหมุนเวียน : รัฐบาลตั้งเป้าขยายสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนเป็น 23% ในปี 2568 จากปัจจุบันอยู่ที่ 11%

CHALLENGES

คู่แข่งในการดึงดูด FDI ต่างชาติในอุตสาหกรรมใหม่

คู่แข่งฐานผลิตยานยนต์ไฟฟ้า : อินโดนีเซียตั้งเป้าผลิตยานยนต์ไฟฟ้าให้ได้ 4 ล้านคันและมอเตอร์ไฟฟ้า 10 ล้านเครื่องภายในปี 2578 โดยมีจุดแข็งจากการเป็นประเทศที่มีแหล่งแร่เหล็กมากที่สุดในโลก

FDI สะสมของประเทศในอาเซียน ณ ปี 2562

สิงคโปร์	1,697,556
ไทย	254,416
อินโดนีเซีย	232,614
มาเลเซีย	168,981
เวียดนาม	161,111
ฟิลิปปินส์	87,993
เมียนมา	34,126
กัมพูชา	34,030
สปป.ลาว	9,931
บรูไน	7,127

ที่มา : UNCTAD หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อินโดนีเซียเป็นคู่แข่งสำคัญของไทยในอาเซียนในการดึงดูดการลงทุนต่างชาติ โดย FDI สะสมของอินโดนีเซียมีโอกาสแซงหน้าไทยในระยะข้างหน้า

การปรับปรุงกฎระเบียบการลงทุนของประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในอาเซียนอย่างอินโดนีเซียอาจก่อให้เกิดภูมิทัศน์ใหม่ของการลงทุนและการค้าในอาเซียน ผ่านการเชื่อมโยงของ Supply Chain การผลิต ผู้ประกอบการไทยจึงควรเตรียมพร้อมรับมือ รวมถึงหาโอกาสที่แฝงมากับการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้